

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Lovforslaget
vedtoges enstemmigt med 132 stemmer.

Formanden: Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om tillægsbevilling for finansåret fra 1. april 1957 til 31. marts 1958.

(Første behandling findes i tidenden sp. 3574, finansudvalgets betænkning i tillæg D. sp. 4593).

Der var stillet 473 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets tekst, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Udvalgets ordfører (Lars P. Jensen): Siden tillægsbevillingslovforslaget for finansåret fra 1. april 1957 til 31. marts 1958 var til første behandling den 28. marts, har finansudvalget holdt 11 møder, i hvilke forslaget er gennemgået, og foruden de samråd med ministrene, som er nævnt i betænkningen, har udvalget skriftligt fået besvaret flere spørgsmål af ministrene.

Der er stillet i alt 473 ændringsforslag; 446 er tiltrådt af hele udvalget, 27 er tiltrådt af skiftende flertal eller stillet af mindretal. Vedtagelsen af de ændringsforslag, der er enighed om eller flertal for, vil bevirke, at der på tillægsbevillingsloven bliver en merudgift på 23 497 390 kr. og en merindtægt på 19 015 247 kr., således at den samlede tillægsbevillingslov, altså forslag plus ændringsforslag, vil give en merindtægt på 161 935 430 kr., det vil sige,

at ændringsforslagene reducerer forslaget's merindtægt med 4 482 143 kr.

Må jeg, inden jeg nævner de vigtigste forskydninger, komme med et par små hjertesuk.

For det første er det finansudvalgets opfattelse, at mange af de 473 ændringsforslag burde have været medtaget i selve forslaget til tillægsbevillingslov. Jeg kan nævne, at forslaget blev fremsat i tinget den 26. marts, for knap 2 måneder siden, og at finansudvalget afgav sin betænkning den 25. april. Det vil sige, at inden en måned fra fremsættelsen er der til finansudvalget kommet 473 ændringsforslag. Jeg ved, at finansudvalget ville sætte pris på, om antallet af ændringsforslag blev formindsket og flere af sagerne blev optaget i selve forslaget til tillægsbevillingslov.

For det andet har folketinget ved beslutning af 16. maj 1955 henstillet, at der blev tilstræbt en forenkling og en begrænsning af tillægsbevillingsloven. Nyordningen tilsigtede en opsamlingskonto for hver paragraf, en budgetreguleringskonto, der skulle indeholde 1) merudgifter, som under de givne forudsætning var uundgåelige, 2) mindreforbrug som følge af besparelser og 3) indtægter på udgiftsparagrafferne. Det er finansudvalgets indtryk, at dette forsøg på forenkling ikke gøres så kraftigt fra ministeriernes side, som det var hensigten med beslutningen i folketinget, og jeg kan på hele finansudvalgets vegne bede finansministeren om at være opmærksom på disse to her nævnte problemer.

Jeg skal herefter gøre nogle bemærkninger til ændringsforslagene vedrørende de enkelte paragraffer.

Til § 1, skatter og afgifter, er der stillet ændringsforslagene nr. 1-25. Herved fremkommer der en merindtægt på 13 597 700 kr. Merindtægten skyldes forøgelse af provenuet af selskabsskatter med 17 mill. kr., af efterbetaling og bøder med 2 mill. kr., af grundstigningsskyld med 1,5 mil. kr., af stempelafgifter med 2,5 mill. kr. og af gebyrer med 0,4 mill. kr., medens der for told- og forbrugsafgifter foretages forskellige reguleringer, der samlet formindsker provenuet med netto 9,8 mill. kr. Ændringsforslag nr. 24 til denne paragraf er ikke tiltrådt af venstres og det konservative folkepartis medlemmer af udvalget, men samme

[Lars P. Jensen.]

mindretal har stillet underændringsforslag nr. 25 til ændringsforslag nr. 24. Underændringsforslaget angår en forhøjelse af kommunernes andel af motorafgifterne med 20 mill. kr.

Til § 2, statsvirksomhederne, er der stillet ændringsforslagene nr. 26-56. Merudgiften på 5 330 650 kr. vedrører hovedsagelig statsbanerne og post- og telegrafvæsenet, idet den ved tillægsbevilling stedfindende nedsettelse af tilskuddet til statsbanernes drift formindskes med 3,9 mill. kr. fra 28,2 mill. kr. til 24,3 mill. kr., medens der på postvæsenets regnskab sker en udgiftsforøgelse på 1,6 mill. kr. væsentligst som følge af forøget afskrivning af bestående anlæg i forbindelse med automatisering af telefonanlæggene.

Til § 4, adskillige indtægter, er der stillet ændringsforslagene nr. 57-60. Merindtægten på 1 877 162 kr. omfatter forøgede indbetalinger fra Danmarks nationalbank på 1,5 mill. kr. og fra De danske Spritfabrikker på 0,3 mill. kr.

Til § 8 A, statsministeriet, er der stillet ændringsforslagene nr. 67-74. Merudgiften på 143 011 kr. skyldes hovedsagelig tilskud til det teknisk-videnskabelige forskningsråd. Ændringsforslag nr. 73 under denne paragraf er stillet af det ærede medlem hr. J. M. Pedersen og omhandler spørgsmålet om vederlag for sekretærarbejde for det nordiske journalistkursus.

Ændringsforslag nr. 75 til § 8 C er ikke tiltrådt af venstres og det konservative folkepartis medlemmer af udvalget. Det omhandler vederlag én gang for alle til ministersekretæren i minister Viggo Starcks sekretariat.

Til § 9, ministeriet for Grønland, er der stillet ændringsforslagene nr. 76-83. Merudgiften på 2 650 860 kr. skyldes en merudgift på 0,3 mill. kr. til radio- og vejr-tjenesten, 0,2 mill. kr. til elektricitetsforsyningen, 0,8 mill. kr. til kulbruddet og 1,4 mill. kr. til entreprenørpladser i Grønland. Ændringsforslag nr. 82 under denne paragraf er ikke tiltrådt af venstres og det konservative folkepartis medlemmer af udvalget. Det drejer sig om bevillingen til det humanistiske udvalg for Grønland.

Til § 10, udenrigsministeriet, er der stillet ændringsforslagene nr. 84-93. Mindred-

giften på 2 426 000 kr. skyldes, at der af Danmarks bidrag til det skandinaviske træningshospital i Korea kun er udbetalt 1,9 mill. kr. mod forventet 4,5 mill. kr. Ændringsforslag nr. 84 er stillet af venstres medlemmer og retsforbundets medlem af finansudvalget og drejer sig om et udetillæg til generalkonsulen i Leopoldville. Ændringsforslag nr. 88 er ikke tiltrådt af venstres medlemmer og retsforbundets medlem. Det drejer sig om oprettelse af et generalkonsulat i Leopoldville.

Til § 11, landbrugsministeriet, er stillet ændringsforslagene nr. 94-113. Af merudgiften på 771 383 kr. vedrører de 0,5 mill. kr. Hedeselskabet og de 0,2 mill. kr. landbohøjskolen. Ændringsforslag nr. 113 under denne paragraf er stillet af retsforbundets medlem af udvalget og drejer sig om tilskud til Dansk Hørforskningsinstitut.

Til § 12, fiskeriministeriet, er stillet ændringsforslagene nr. 114-116. Her er tale om en merudgift på 23 000 kr. Jeg har ingen bemærkninger hertil.

Til § 13, indenrigsministeriet, er der stillet ændringsforslagene nr. 117-132. Af merudgiften på 2 213 302 kr. omfatter de 1,5 mill. kr. tilskud til driften af radiumstationer til kræftbekæmpelse og de 0,3 mill. kr. tilskud til Dronning Louises Børnehospital.

Til § 14, boligministeriet, er der stillet ændringsforslagene nr. 133-136. Der er her en merudgift på 776 656 kr., som bl. a. omfatter 0,5 mill. kr. til inventaranskaffelse, 0,2 mill. kr. til indretning af lejede administrationslokaler samt udgifter til oplægning af kobbertag på højeesterets bygning.

Til § 15, arbejds- og socialministerierne, er der stillet ændringsforslagene nr. 137-151. Merudgiften er på 612 569 kr.; udgifterne til vanføreforsorgen forøges med 0,3 mill. kr., udgifterne til mødrehjælpen med 0,2 mill. kr. og udgifterne til åndssvageforsorgen med 0,1 mill. kr. Ændringsforslagene nr. 141-144 under denne paragraf er stillet af venstres og det konservative folkepartis medlemmer af udvalget; de drejer sig alle om mødrehjælpinstitutionerne.

Til § 16, ministeriet for offentlige arbejder, er der stillet ændringsforslagene nr. 152-166. Merudgiften på 13 119 945 kr. skyldes bl. a. udgifter på 12,9 mill. kr. til dækning af vanskeligt stillede privatbaners underskud.

Til § 17, handelsministeriet, er der stillet

[Lars P. Jensen.]

ændringsforslagene nr. 167-204. Merudgiften på 2 922 485 kr. omfatter forøgede tilskud til tekniske skoler med 1,4 mill. kr., forhøjelse af tilskuddet til handelshøjskoler med 0,3 mill. kr., tilskud til Kunstindustri-museet og Kronborgmuseet med 0,2 mill. kr., forøgede udgifter til istjenesten med 0,2 mill. kr., driftstilskud til Teknologisk Institut i København med 202 000 kr. og til Jydsk Teknologisk Institut med 131 000 kr. Ændringsforslagene nr. 170, 174 og 175 er stillet af venstres og det konservative folkepartis medlemmer; de drejer sig om lærlinges befordring til handelsskoler og tekniske skoler samt lærlinges ophold på centralskoler med skolehjem og kollegier.

Til § 18, justitsministeriet, er stillet ændringsforslagene nr. 205-215. Der er her en samlet merudgift på 246 347 kr. Udgiftsførelsen vedrører hovedsagelig optagelseshjemmene. Et beløb på 0,1 mill. kr. er vederlag til motorsagkyndige.

Vedrørende § 19, kirkeministeriet, er der stillet ændringsforslagene nr. 216-220. Der er her en samlet merudgift på 39 580 kr. Ændringsforslag nr. 220 er stillet af retsforbundets medlem; det drejer sig om årsbidrag til Det lutherske Verdensforbund.

Til § 20, undervisningsministeriet, er stillet ændringsforslagene nr. 221-259. Merudgiften, som andrager 4 289 309 kr., omfatter understøttelser på 1,9 mill. kr. til højskole-, landbrugsskole- og husholdnings-skoleelever og forøgelse af udgifter til fribefordring af skoleelever med 0,9 mill. kr., medens 0,8 mill. kr. er forøgede udgifter vedrørende Københavns universitet og 0,5 mill. kr. tilskud til ungdommens uddannelsesfond. Ændringsforslag nr. 250 under denne paragraf er stillet af retsforbundets medlem og drejer sig om tilskuddet til den internationale geologkongres i København i 1960. Ændringsforslag nr. 251 under samme paragraf er stillet af retsforbundets medlem, det konservative folkepartis medlemmer og venstres medlemmer af udvalget med undtagelse af det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen; det går ud på, at tilskuddet til provinsorkestrene skal nedsættes med 183 000 kr. Ændringsforslag nr. 256 under samme paragraf er ikke tiltrådt af venstres og det konservative folkepartis medlemmer af udvalget. Det drejer sig om

udsmykning af et udvalgsværelse i UNESCOs nye hovedkvarter i Paris.

Til § 21, forsvarsministeriet, er af venstres medlemmer i udvalget stillet ændringsforslag nr. 260; det angår bortfald af tillæg til civilt personale med tjeneste på afsides beliggende steder.

Til § 22, finansministeriet, er stillet ændringsforslagene nr. 261-272, som andrager en samlet merudgift på 179 300 kr. Merudgiften vedrører skattelovgivningens administration, herunder navnlig udgifter ved ejendomsskyldvurdering. Ændringsforslag nr. 272 under denne paragraf er stillet af venstres og det konservative folkepartis medlemmer og angår honorarer til vurderingsformændene, skyldrådsformændene.

Til § 23, pensionsvæsenet, er stillet ændringsforslag nr. 273. Hertil har jeg ingen bemærkninger at gøre.

Til § 24, den fælleskommunale udligningsfond, er stillet ændringsforslag nr. 274. Heller ikke hertil har jeg bemærkninger at gøre.

Til § 25, driftsbudget for særlige fonde, er stillet ændringsforslagene nr. 275-287, der medfører en merindtægt på 1 640 385 kr. Denne merindtægt hidrører fortrinsvis fra forøgede indtægter på statens eksportkreditfond.

Til § 26, de til vejformål m. v. bestemte indtægter, er stillet ændringsforslagene nr. 288-299, som andrager en mindreudgift på 3 680 000 kr. og en merindtægt på 1 900 000 kr. Der er her tale om nedsættelse af tilskud til brunkulsveje med 2,3 mill. kr., til vej-krydsningsarbejder med 1,5 mill. kr., til opstilling af færdselstavler med 3 mill. kr. og til motorveje med 0,6 mill. kr., medens andre vejtilskud er forøget.

Til § 27, statens anlægsudgifter, er der stillet ændringsforslagene nr. 300-378, som andrager en samlet mindreudgift på 3 594 887 kr. Nedsættelserne andrager på forsvarsanlæg 4,5 mill. kr., på post- og telegrafvæsenet 2,6 mill. kr., på statshavnene 1,4 mill. kr., på Danmarks tekniske højskole 1,1 mill. kr., på lufthavne 0,7 mill. kr. og på plejehjem 0,8 mill. kr., medens der sker forhøjelser vedrørende Risø atomforsøgsanlæg med 5 mill. kr. som følge af en fremskyndelse af arbejdet, ligesom der sker forhøjelse for Grønlands radiofoni med 1,6 mill. kr., for statsbanerne

[Lars P. Jensen.]

med 0,3 mill. kr., for Limfjordstangerne m. v. ligeledes med 0,3 mill. kr. og for fængslernes arbejdsdrift med 0,2 mill. kr. Ændringsforslag nr. 312 under denne paragraf er stillet af et mindretal, venstres og det konservative folkepartis medlemmer af udvalget, og går ud på en nedsættelse af beløbet til Københavns lufthavns nye hovedbygning. Ændringsforslag nr. 313, ligeledes under denne paragraf, er stillet af samme mindretal og går ud på en nedsættelse med 1 mill. kr. til pladsen foran den nye lufthavnsbygning. Ændringsforslag nr. 339 under samme paragraf er ikke tiltrådt af venstres og det konservative folkepartis medlemmer. Det drejer sig om udgifter ved overgang til vekselstrøm på Dalstrup plejehjem.

Til § 28, tilskud til anlægsarbejder, er stillet ændringsforslagene nr. 379-387 omfattende en mindreudgift på 120 000 kr. Der sker herved en formindskelse af tilskuddene til landvindingsarbejder med 1,2 mill. kr. og til adgangsveje til statshusmandsbrug med 0,2 mill. kr., medens tilskuddene til skolebyggeri og til grundforbedringsarbejder forøges med henholdsvis 1 mill. kr. og 0,3 mill. kr., således at det samlede tilskud nedsættes, som jeg har nævnt, med ca. 0,1 mill. kr.

Til § 29, særlige afskrivninger og henlæggelser, er stillet ændringsforslag nr. 388, hvortil jeg ingen bemærkninger har at gøre.

Til § 30, bevægelser på statens formue- og kapitalkonti, er stillet ændringsforslagene nr. 389-473. Ændringsforslagene nr. 408 og 413 under denne paragraf er ikke tiltrådt af venstres medlemmer af udvalget; de angår overdragelsen af Jonstrup seminariums bygninger fra undervisningsministeriet til forsvarsministeriet. Ændringsforslag nr. 472 under samme paragraf er stillet af et mindretal, venstres medlemmer af udvalget, og går ud på, at tekstanmærkningen om statslån til arbejder- og funktionærboliger ved det under opførelse værende skibsværft ved Lindø til et beløb af i alt 20 mill. kr. udgår.

Jeg kan herefter på hele udvalgets eller dets flertals vegne anbefale de stillede ændringsforslag bortset fra numrene 25, 73, 84, 113, 141, 142, 143, 144, 170, 174, 175, 220, 250, 251, 260, 272, 312, 313 og

472, som er stillet af mindretal, således som jeg har redegjort for det under de enkelte paragraffer.

Jensen-Broby: Idet jeg i øvrigt kan henholde mig til finansudvalgets ærede ordførsers redegørelse for betænkningen over tillægsbevillingslovforslaget og for de ændringsforslag, der er stillet, vil jeg gøre nogle enkelte bemærkninger dels om de ændringsforslag, som mit parti ikke kan stemme for, dels om det underændringsforslag og de ændringsforslag, som mit parti har stillet. Jeg skal ikke lægge op til nogen politisk diskussion, vil kun ganske kort nævne disse ting.

Til ændringsforslag nr. 24 stiller vi under nr. 25 et underændringsforslag, som kort og godt går ud på at forhøje beløbet med 20 mill. kr. og fordele det efter samme procentsatser, som de øvrige vejfondspenge fordeles efter til amtskommuner, sognekommuner, provinsbyer, København og Frederiksberg. Jeg går ud fra, at underændringsforslaget kommer til afstemning før ændringsforslaget, og hvis det bliver stemt ned, vil vi stemme mod tekstanmærkningen under ændringsforslag nr. 24 og den foreslåede fordeling.

Ændringsforslag nr. 75 går vi imod. Det drejer sig om et engangsvederlag til ministersekretæren for ministeren uden protefølje. Vi kan ikke rigtig se, at ministersekretæren kan have så travlt, at det er nødvendigt, at han skal have et særligt tillæg for at klare sit arbejde dér.

Ændringsforslag nr. 82 angår ministeriet for Grønland. Vi ønsker ikke at være med til den foreslåede forhøjelse af bevillingen til det undersøgelsesudvalg, der skal til Grønland og undersøge de kulturelle forhold.

Ændringsforslagene nr. 84 og 88 angår begge generalkonsulatet i Leopoldville. Vi mener, at det ikke havde været nødvendigt at udsende en så dyr diplomat, men at man havde kunnet nøjes med en honorær konsul. Der er nedsat en kommission til overvejelse af ændringer af udenrigstjenesten, og vi mener, der kunne være grund til at vente, til den har afgivet betænkning, med at sende en fast repræsentant til Leopoldville.

Ændringsforslagene nr. 141, 142, 143 og 144 angår mødrehjælpsinstitutionerne, og i overensstemmelse med vor stilling ved af-

[Jensen-Broby.]

stemningen, dengang mødrehjælpsloven blev vedtaget, vil vi ikke være med til den forelåede fordyrelse.

Ændringsforslagene nr. 170, 174 og 175 angår befordringsgodtgørelse dels til handelslærlinges befordring til undervisning, dels til lærlinges befordring ved deltagelse i undervisning på tekniske skoler og dels til lærlinges ophold på centralskoler med skolehjem og kollegier. Det vil vi ikke være med til. Vi har ment, at det var noget, organisationerne selv måtte ordne.

Ændringsforslag nr. 251 angår tilskuddet til provinsorkestrene. Vi vil ikke være med her, idet vi mener, at der vil være grund til at ordne spørgsmålet ved mere faste regler gennem en lov.

Ændringsforslag nr. 256 drejer sig om udsmykningen af et udvalgs- og presseværrelse i UNESCOs nye hovedkvarter i Paris. Vi mener, at det er meget dyrt, og at Danmark ikke har råd til at deltage i den slags dyre foranstaltninger.

Ændringsforslag nr. 260 går ud på bortfald af tillæg til civilt personel med tjeneste på afsides beliggende steder inden for militæret. Vi vil ikke være med til at yde dette tillæg.

Ændringsforslag nr. 272 drejer sig om honoraret til skyldrådsformændene. Vi mener, at det honorar, de har i øjeblikket, godt kan gå.

Ændringsforslagene nr. 312 og 313 drejer sig om bevillingerne til en ny hovedbygning og ny forplads m. m. til Københavns lufthavn. I henhold til afstemningen, da loven var for i tinget, hvor vi gik imod, må vi også på dette tidspunkt være imod, selv om vi indrømmer, at loven er vedtaget.

Hvad angår ændringsforslag nr. 339 om overgang fra jævnstrøm til vekselstrøm på Dalstrup plejehjem, er det jo et lille spørgsmål. Vi mener, at der ved de undersøgelser, der er foretaget, ikke er skabt klarhed endnu, og at det ikke er helt rigtigt at flytte fra det elektricitetsværk, hvorfra institutionen i øjeblikket får strøm, og hvor den efter vor opfattelse kan få den lige så billigt, som hvis den flytter til det store elektricitetsværk, og derfor går vi imod.

Ændringsforslagene nr. 408 og nr. 413 angående Jonstrup Seminarium. Ved behandlingen af finansloven gik vi imod, og

vi vil afholde os fra at stemme om disse to ændringsforslag, da arbejdet jo er i gang og er vedtaget ved tidligere finanslove og tillægsbevillingslove.

Ændringsforslag nr. 472 angår statslånet til boliger til arbejdere og funktionærer ved det nye skibsværft ved Lindø. Dette statslån betyder efter vor opfattelse en udvidelse af boligstøtteloven, og da vi mener, at boligstøtteloven skal indskrænkes, kan vi ikke være med til en forhøjelse af bevillingen med 20 mill. kr. Det må ske ved en særlig lov, hvis vi skal gå med til det.

Det er ganske kort de punkter, hvor vi har taget afstand fra flertallet, eller hvor vi selv har stillet ændringsforslag. I henhold til det, jeg her har sagt, anbefaler jeg altså mine meningsfæller dels at gå med til, dels at gå mod de ændringsforslag, der er stillet.

Thestrup: På mit partis vegne skal jeg anbefale at stemme for de af flertallet tiltrådte ændringsforslag med undtagelse af ændringsforslagene nr. 24, 75, 82, 256 og 339 og at stemme for følgende mindre-talsændringsforslag: nr. 25, 141-144, 170, 174, 175, 251, 272, 312 og 313. Der er af det ærede medlem hr. Jensen-Broby gjort rede for synspunkter, som mit parti deler vedrørende langt de fleste af de stillede ændringsforslag, hvor vi ikke er enige med flertallet. Jeg har ikke noget særligt at tilføje vedrørende de øvrige spørgsmål. De har i øvrigt adskillige gange været fremdraget og diskuteret, så jeg skal afstå fra yderligere at diskutere dem.

J. M. Pedersen: Jeg vil gerne anbefale at stemme for ændringsforslagene nr. 24, 75, 82, 256, 339, 408 og 413 og at stemme mod ændringsforslagene nr. 25, 141-144, 170, 174, 175, 260, 272, 312, 313 og 472. Vi vil undlade at stemme om ændringsforslagene nr. 84, 88 og 251 med den motivering, at når der er flertal for bevillingerne i finansudvalget — den pågældende minister har altså fået bevilling — vil vi ikke risikere, at de trækkes tilbage igen. Med hensyn til ændringsforslagene nr. 73, 113, 220 og 250 vil jeg gerne frafalde kravet om afstemning.

Alfred Jensen: Jeg deler ordførerens opfattelse af, at det ville være rigtigst, om adskillige af de forslag, vi nu har til behand-

[Alfred Jensen.]

ling, havde været fremmet, så de kunne være kommet med i selve finanslovsforslaget. Det foreliggende lovforslag er jo stort og omfattende, og det er vanskeligt for en gruppe som vor at tage stilling til alt det materiale, der ligger her; det ville ikke være muligt for os — selv om vi alle 6 kastede os over det — at gå i dybden med alle de forslag, der foreligger. Derfor har vi i de senere år ikke deltaget i debatten om tillægsbevillingslovsforslaget før ved tredje behandling, hvor den storpolitiske debat finder sted. Det har da heller ikke i flere år været nødvendigt for os at tage ordet ved anden behandling, fordi der jo stort set var enighed i finansudvalget.

I år stiller det sig imidlertid noget anderledes. Der er ikke mindre end 27 ændringsforslag, hvorom der ikke er enighed og hvorom der skal stemmes. Under disse omstændigheder vil det naturligvis være rimeligt, at jeg på min gruppes vegne kort redegør for vor stilling til de 27 ændringsforslag. Jeg vil gerne sige, at den omstændighed, at jeg ikke tager stilling til de andre, ikke betyder, at vi billiger samtlige ændringsforslag eller samtlige de forslag, som findes i lovforslaget. Det betyder blot, at vi ikke behøver at tage stilling til dem, da der ikke skal stemmes om dem. I øvrigt har vi jo, da finanslovsforslaget i sin tid var til behandling, stemt mod det, fordi vi ikke billiger den politiske hovedlinje, som er grundlaget for denne lovgivning, altså ikke alene finansloven, men også tillægsbevillingsloven.

Jeg skal da sige, at ændringsforslag nr. 24, som er stillet af ministeren og tiltrådt af et flertal, kan vi selvsagt stemme for. Det betyder, at der af vejpengene stilles flere midler til rådighed for kommunerne. Jeg har tidligere talt for, at de penge, der opkræves til vejfundsformål, skulle bruges fuldt ud, og ud fra den betragtning er vi naturligvis også sympatisk indstillet over for underændringsforslaget under nr. 25. Vi har den opfattelse, at ikke alene disse 20 mill. kr. yderligere, men langt flere midler burde stilles til rådighed, og det vil altså sige, at vi kan stemme for underændringsforslag nr. 25.

Hvad ændringsforslag nr. 73 angår, har jeg allerede ved behandlingen af finanslovsforslaget taget stilling. Vi kan ikke gå ind

for, at dette beløb stryges som foreslået af det ærede medlem hr. J. M. Pedersen. Vi må derfor stemme mod ændringsforslag nr. 73.

Hvad angår minister Viggo Starckes sekretariat, som omhandles i ændringsforslag nr. 75, har vi den opfattelse, at hvis der foreligger et sådant ekstraarbejde, bør det honoreres; man kan ikke her være så smålig, at man på baggrund af et så ringe beløb faktisk laver stor debat, ikke så meget her i tinget som ude omkring i landet. Vi vil altså stemme for, at de 2 000 kr. bevilges.

Ændringsforslag nr. 82, stillet af ministeren for Grønland angående undersøgelser i Grønland, kan vi stemme for.

Ud fra vor stilling til spørgsmålet om generalkonsulatet i Leopoldville, som også blev behandlet ved finanslovsforslagets tredje behandling, kan jeg sige, at vi stemmer mod ændringsforslag nr. 84, men for ændringsforslag nr. 88.

Ligeledes kan jeg sige, at vi ikke kan stemme for det af det ærede medlem hr. J. M. Pedersen stillede ændringsforslag nr. 113, hvorefter bevillingen på 30 000 kr. til Hørforskningsinstituttet skal udgå. Det forekommer os at være et ganske mærkeligt sted at sætte ind, og når jeg har sagt det, behøver jeg vel ikke at sige mere. Jeg vil tro, at de ærede medlemmer i stor udstrækning har den samme opfattelse som jeg.

Under socialministeriet er der af mindretallet under nr. 25 stillet 4 ændringsforslag, nemlig nr. 141, 142, 143 og 144 angående mødrehjælpsinstitutionerne. Der kunne måske nok være anledning til at komme med adskillige bemærkninger om mødrehjælpsinstitutionerne, men det forekommer mig, at man ikke skal spare på de midler, der her stilles til rådighed, og derfor må vi stemme mod de 4 ændringsforslag; jeg her har nævnt.

Om ændringsforslagene nr. 170, 174 og 175, der handler om bevillingerne til læringes befordring og tilskud til ophold på centralskoler med skolehjem og kollegier, kan jeg sige, at vi vil stemme mod dem. Det er på linje med den stilling, vi tog til ændringsforslag på dette område ved finanslovsforslagets tredje behandling.

Ændringsforslag nr. 220 under kirkeministeriet, stillet af et mindretal, vil vi stemme

[Alfred Jensen.]

mod, ikke fordi vi mener, at der skal tages særligt hensyn til kirkelige samfund, men fordi vi heller ikke her kan se, hvorfor der netop skulle skæres ned på dette område. Hvis der skal foretages en sådan nedskæring, er der andre felter, der også burde sættes ind på, og det kan efter vor opfattelse ikke lade sig gøre i denne omgang. Derfor vil vi stemme mod dette ændringsforslag og derved tilkendegive, at vi vil være med til at stille de 12 500 kr., der her er tale om, til rådighed for lutherske kirkelige formål.

Ændringsforslag nr. 250 angående undervisningsministeriets afsnit, som går ud på at skære beløbet til den internationale geologkongres ned med 50 000 kr., har ikke vor sympati, så også dette ændringsforslag vil vi stemme imod.

Ændringsforslaget under nr. 251 angående provinsorkestrene har ej heller vor sympati, og vi vil stemme mod det, idet vi har den opfattelse, at provinsorkestrene må have de midler, der her omhandles.

Også vi har naturligvis spekuleret over de mange penge, der stilles til rådighed for udsmykning af en sal hos UNESCO; 80 000 kr. er givetvis mange penge. Vi har ikke forudsætninger for at afgøre, om det er for mange, men det er vor opfattelse, at når vi deltager i et sådant internationalt samarbejde, må vi også være med til at yde noget, og ud fra dette synspunkt vil vi stemme for ministerens ændringsforslag herom.

Der er på forsvarsministeriets budget under nr. 260 stillet ændringsforslag om, at det civile personel ikke skal have tillæg for tjeneste på afsides liggende steder. Jeg kan ikke se, at der er nogen motivering for, at civilt personel ikke skal have et sådant tillæg, og min gruppe vil stemme mod dette ændringsforslag.

Spørgsmålet om vederlag til skyldrådsformændene har vi naturligvis også spekuleret over; et mindretal foreslår under nr. 272, at det skal udgå. Med det kendskab, vi har til skyldrådsformændenes arbejde, mener vi, at der bør ydes et vederlag. Hvorvidt man har ramt det rigtige, tør vi ikke udtale os om, men vi vil altså stemme mod ændringsforslaget, der går ud på, at skyldråds-

formændene ikke skal have det tillæg, som er foreslået af ministeren.

Angående arbejderne i lufthavnen kan jeg sige, at vi vil stemme mod de to mindretalsændringsforslag. Vi har den opfattelse, at det både af hensyn til lufthavnen og til beskæftigelsen er rimeligt, at man fremmer disse arbejder.

På samme måde har vi den opfattelse, at det er rimeligt, at der sker en overgang til vekselstrøm på Dalstrup plejehjem, og derfor vil vi stemme for ministerens ændringsforslag under nr. 339.

Hvad anvendelsen af Jonstrup seminariums bygninger angår, ændringsforslag nr. 408 og 413, har vi ikke noget ønske om at støtte det her foreslåede. Det forekommer os ikke at være nogen rimelig anvendelse, og derfor vil vi, som jeg forstod også partiet venstre ville, afholde os fra at stemme om denne sag.

Sluttelig skal jeg sige, at ændringsforslag nr. 472, der går ud på, at et lån på 20 mill. kr. til opførelse af boliger på Lindø skal udgå, ikke kan få vor stemme. Vi stemmer imod.

Jeg kan selvfølgelig godt sige, som vi plejer, at vi naturligvis ikke agter at stemme for det samlede tillægsbevillingsforslag, når det kommer til afstemning. De politiske betragtninger, der skal gøres gældende i den anledning, vil naturligvis blive fremført af vor ordfører ved lovforslagets tredje behandling.

Helga Pedersen: Mit partis ordfører, det ærede medlem hr. Jensen-Broby, har anbefalet at stemme mod bl. a. den højttærede undervisningsministers ændringsforslag nr. 256, der omhandler udsmykning af udvalgs- og presseværelse i UNESCOs bygning i Paris til 80 000 kr. Jeg kan ikke tiltræde det standpunkt. For mig at se er det en rigtig tanke, at dansk kunst og kunsthåndværk på denne måde bliver repræsenteret i udlandet; og at danske kunstnere samtidig har fået en ærefuld opfordring, tilskynder mig til at stemme for ændringsforslaget.

J. M. Pedersen: Jeg meddelte før, at jeg med hensyn til ændringsforslagene nr. 73; 113, 220 og 250 ville frafalde afstemning. Jeg har imidlertid fået at vide, at af tek-

[J. M. Pedersen.]

niske grunde kan afstemning ikke undlades; der skal træffes en afgørelse for eller imod. Da jeg står alene i finansudvalget mod disse bevillinger, ville opretholdelsen af disse ændringsforslag kun være en tom demonstration, idet stillingen ville blive en lignende her i salen. Der er ingen grund til at spille tingets tid dermed, og jeg tager derfor de nævnte ændringsforslag tilbage.

Formanden: Ændringsforslagene nr. 73, 113, 220 og 250 er taget tilbage. Ønsker nogen at optage dem? (Ophold). Da det ikke er tilfældet, er de bortfaldet.

Finansministeren (Kampmann): Jeg vil gerne takke finansudvalget for den energiske måde, hvorpå det har arbejdet med forslaget til tillægsbevillingslov, således at vi allerede i dag er i stand til at behandle den fyldige betænkning. Jeg skal i øvrigt nøjes med at anbefale det høje ting at stemme for alle de 446 ændringsforslag, som der er enighed om i udvalget, ligeledes at stemme for de ændringsforslag, der er tiltrådt af et flertal, og stemme mod de ændringsforslag, der er stillet af mindretal.

Hermed sluttede forhandlingen.

Ændringsforslagene nr. 1-23
vedtoges uden afstemning.

Underændringsforslaget under nr. 25 til ændringsforslag nr. 24
forkastedes med 87 stemmer mod 56.

Ændringsforslag nr. 24
vedtoges med 94 stemmer mod 59.

Ændringsforslagene nr. 26-72
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 73 var taget tilbage (sp. 4337) og dermed bortfaldet.

Ændringsforslag nr. 74
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 75
vedtoges med 94 stemmer mod 60.

Ændringsforslagene nr. 76-81
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 82
vedtoges med 94 stemmer mod 61.

Ændringsforslag nr. 83
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 88
vedtoges med 113 stemmer mod 40; 6 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 84
forkastedes med 113 stemmer mod 40; 6 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslagene nr. 85-87 og nr. 89-112
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 113 var taget tilbage (se sp. 4337) og var dermed bortfaldet.

Ændringsforslagene nr. 114-140
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 141
forkastedes med 94 stemmer mod 65; 3 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 142
forkastedes med 94 stemmer mod 65; 2 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 143

forkastedes med 94 stemmer mod 65; 2 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 144

forkastedes med 94 stemmer mod 65; 2 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslagene nr. 145-169

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 170

forkastedes med 94 stemmer mod 67.

Ændringsforslagene nr. 171-173

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 174

forkastedes med 94 stemmer mod 67.

Ændringsforslag nr. 175

forkastedes med 94 stemmer mod 67.

Ændringsforslagene nr. 176-219

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 220 var taget tilbage (se sp. 4337) og var dermed bortfaldet.

Ændringsforslagene nr. 221-249

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 250 var taget tilbage (se sp. 4337) og var dermed bortfaldet.

Ændringsforslag nr. 251

forkastedes med 87 stemmer mod 67; 6 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslagene nr. 252-255

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 256

vedtoges med 94 stemmer mod 66; 1 medlem tilkendegav, at han hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslagene nr. 257-259

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 260

forkastedes med 121 stemmer mod 40.

Ændringsforslagene nr. 261-271

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 272

forkastedes med 94 stemmer mod 67; 1 medlem tilkendegav, at han hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslagene nr. 273-311

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 312

forkastedes med 93 stemmer mod 67.

Ændringsforslag nr. 313

forkastedes med 93 stemmer mod 67.

Ændringsforslagene nr. 314-338

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 339

vedtoges med 93 stemmer mod 67.

Ændringsforslagene nr. 340-407

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 408

vedtoges enstemmigt med 114 stemmer; 46 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslagene nr. 409-412

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 413

vedtoges enstemmigt med 114 stemmer; 46 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslagene nr. 414-471

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 472

forkastedes med 119 stemmer mod 40; 1 medlem tilkendegav, at han hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 473

vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets tekst, således ændret, vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Lovforslaget går nu til fornyet behandling i finansudvalget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om fordelingen af visse fra udlandet modtagne erstatninger.

(Første behandling findes i tidenden sp. 1392, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 885).

Der var stillet 6 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Udvalgets ordfører (K. Axel Nielsen): Under udvalgsarbejdet, der har strakt sig over 6 møder med 2 samråd med den højtærede handelsminister, har det været drøftet, om den lovgivning, der her er tale om, i det hele taget er nogen nytte til. Det er blevet anført, at de enkelte erstatningsberettigede måske havde en friere stilling uden en lovgivning, samt at en sådan jo ikke absolut er nødvendig for, at myndighederne kan yde bistand dels til at opnå erstatning, dels til at fordele en sådan, hvor erstatningen omfatter flere krav.

Under hensyn til de oplysninger, handelsministeren har meddelt udvalget, og hvoraf det fremgår, at lovforslaget er godkendt af en række institutioner, nemlig Grosserer-Societetets Komité, Provinshandelskammeret, Industrirådet, Dansk Dampskibsrederiforening, Assurandør-Societetet og Danske Bankers Fællesrepræsentation, samt at en række lande, således Schweiz, Frankrig,

England og Belgien, har gennemført en tilsvarende lovgivning, samt endelig, at erstatningerne som regel ydes som globalerstatning, hvis fordeling kan give anledning til overvejelser af indviklet juridisk beskaffenhed, kan hele udvalget anbefale lovforslaget til vedtagelse med de i betænkningen anførte ændringsforslag, som jeg senere kort skal gøre rede for.

Når det også i udvalget har været anført, at den omstændighed, at vi hidtil ikke har haft nogen lovgivning, ikke har forhindret, at enkelte danske firmaer har opnået erstatning bl. a. fra USA, ja, at et enkelt rederi endog har gennemført en erstatningssag ved de amerikanske domstole mod den amerikanske stat, må man heroverfor gøre gældende, at det lovforslag, vi her behandler, i første række tager sigte på erstatning for tab i de lande, hvor retsforholdene afviger fra de principper, der råder i vor del af verden — lande, hvor det ikke er muligt for udlændinge ved domstolene at rejse private søgsmål mod vedkommende stat.

Idet jeg i øvrigt henviser til betænkningen, skal jeg om de enkelte ændringsforslag bemærke følgende. Ændringsforslag nr. 1 tilsigter at give § 1, stk. 1, en sådan affattelse, at der ikke kan være tvivl om, at ethvert økonomisk tab omfattes af loven. Ved ændringsforslag nr. 2 formindskes antallet af medlemmer af det nævnt, der skal fordele erstatningerne, fra 5 til 4, og det siges udtrykkeligt, at formanden skal opfylde betingelserne for at kunne udnævnes til dommer. Det er finansministeriets repræsentant, der er gledet ud ved ændringsforslaget, men da der efter betænkningens afgivelse over for mig er rejst tvivl om, hvorvidt det nu også er rigtigt, vil jeg gerne på ny have lejlighed til at drøfte dette spørgsmål i udvalget; jeg henstiller derfor, at lovforslaget går tilbage til udvalget inden tredje behandling. Ændringsforslag nr. 3 og 4 er kun sproglige rettelser. Ændringsforslag nr. 5 bestemmer det i og for sig selvfølgelig, at nævnet, når et krav afvises, skal begrunde sin afgørelse. Ændringsforslag nr. 6 tilsigter at skabe en rimelig kontrol med nævnets udgifter.

Jeg kan på hele udvalgets vegne anbefale lovforslaget til vedtagelse med de her nævnte ændringer.